

Vreduje in na svitlo daje: Anton Janežič.

Št. 4.

V Celovcu 5. februarja 1861.

VII. zv.

Zamorjeni cvet.

(Dalje.)

Martin je šel, da je oskerbel, kar je bilo treba za večerjo. Ko je bila gotova, je moral tudi on prisesti, če se je tudi branil in izgovarjal, da se ne spodobí. Po večerji si Valentin zažge svojo pipo in tudi Martin si je moral z gospodovim tabakom nabasati svojo malo pipico.

„Martin! zdaj mi povej, kaj ste delali, kar mene ni bilo tù, kako si gospodaril in kaj se je dogodilo v teh letih?“

„Tisti dan po pogrebu Vašega ranjcega očeta, Bog jim daj sveti raj! smo se zadnjikrat vidili. Rekli ste mi, da greste za pol leta še v nemški Gradec v zadnje šole; naročili ste mi, naj gospodarim po svoji pameti, kakor vem in znam, da bo prav. Če bi se pa kaj posebnega primerilo, naj grem pa k gospodu fajmoštru, da Vam bodo pisali. Tako ste mi tistikrat naročili. Tega pa ni bilo še štirinajst dni, kar me pokličejo enkrat gospod fajmošter k sebi, ko sem bil ravno doli v vasí. Nikoli ne bom pozabil, ravno tisti dan sem bil s kobilo pervikrat pri kovaču. Pri gospodu sem zvedil, da ste šli iz Gradca daleč po svetu, tako daleč, da mi gospod fajmošter niso mogli dopovedati, sam Bog vé, tje nekam čez morje. Rekli so mi tudi, naj skerbno in pošteno gospodarim, kar bo pa gotovega, čistega denarja, naj ga odrajtujem dohtarju Vrabcu v Ljubljani. To sem zvedil pri gospodu. Vi ne veste, kako je bilo meni takrat hudo pri srcu, ko sem šel od njih; zakaj da ste šli tako daleč in kdaj da pridete nazaj, tega mi pa niso mogli povedati. Tudi dohtar, komur sem denarje nosil, ni nič vedil od Vas, ali pa vsaj meni ni hotel nič povedati. Ali naj bo to kakor hoče, zdaj je vse dobro, da ste le spet tukaj. Od Vašega mlajšega brata pa živa duša nič ne vé, ako Vi ne veste.

Jaz sam ne znam pisati tako, da bi znali drugi za menó brati, ali zase pa vse zapišem, da imam vse v pisanji, cesar nimam v glavi. — Pri teh besedah potegne iz žepa šop starih pratik. — Tukaj v pratikah pa stoji vse natanjko zapisano, kako sem gospodaril“.

Valentin vzame eno pratiko v roke. Robovi so bili vsi popisani s čudnimi znamenji in z neukretnimi številkami, vsako znamenje je bilo zvezano z enim dnevom v mesecu. Čeravno si ni mogel razjasniti Martinovega pisanja, je bil vendar prepričan, da je Martin s svojimi čirečarami in rogovilami bolj natanjko in vestno računartil, kot marsikak umetni računar.

„Martin! razloži mi malo skrivnosti svojega pisanja, tega se ti ni treba bati, da bi te jaz komu izdal“.

„Kaj se bom bal! Znabiti da res moje rajtenge niso ravno lepe za okó, ali to pa lahko prisežem, da so poštene skoz in skoz. To je prva pratika, v nji je rajtenga od prvega leta. Na sv. Ošpete dan sem prevzel gospodarstvo. Še tisti mesec, vidite na sv. Andreja dan, sem prodal par volov za 120 goldinarjev. Ti rogovi tu na kraju pomenijo vole. Na sv. Tomaža dan sem prodal 50 veder starine, vedro po 6 goldinarjev. Na sveti dan sem plačal hlapcoma 60 goldinarjev, velikemu 36, malemu 24 in pastirju 12. Zdaj pridejo še štiri dekile, prva je dobila 22 goldinarjev, une tri pa po 18. Kuharica je prejela za pol leta 15 goldinarjev in je šla od hiše, ker zdaj samo za nas nismo potrebovali take učene kuharice, posebno pa tudi za to, ker je bila z vso družino v kregu“.

„Ali kje imaš to vse zapisano?“

„To stoji vse v pratiki; le pogledjte! Ta-le klobuk pomenja velicega in ta-le malega hlapca, ta palica pomeni pastirja, škap dekle in kuhavnica kuharico. Da se pa v rajtengah nisem motil, namreč kar sem prejel in kar sem izdal, sem potroške pisal erdeče. Starega leta dan sem prodal še Martinovcu 200 mernikov pšenice, mernik tri groše manj kot po dva goldinarja. Tukaj zadej je pa potem čista rajtenga, koliko sem skupil, koliko sem potrošil in koliko je ostalo. Kar je ostalo, to sem pošteno odrajtal dohtarju Vrabcu, kakor ste mi zapovedali. Tudi sem ga prosil, da bi on opravljal davke in fronke in kar je še pri gospóski treba, ker jaz sam neznano nerad hodim okoli gospóske. Se mi že za malo zdi, da moram toliko časa čakati, da se gospodu davkarju poljubi denar pograbití in tudi ne utegnem posedati in postavati pri gospóski, ki imam doma večidel toliko opravka, da ne vem, kje se me glava derži.

To je tedaj rajtenga od prvega leta, ali prav za prav od sv. Ošpete do konca leta. Zdaj pride drugo leto na versto“.

„Pusti rajtenge, Martin! saj vem, da si pošteno gospodaril in dohtar mi je vse to razkazal“.

„Da ne enega krajcarja nisem po nepotrebem potrosil, to je tako gotovo, kot je Bog v nebesih. Sebi sem prideržal toliko, kolikor sem služil pri ranjcem gospodu. Bog obvari, da bi bil jaz le en nepravični groš sebi spravil, moje roke so čiste. Da bi le dohtarjeve tako čiste bile kot so moje, pa niste vi ne za krajcar vrednosti goljufani. Jaz prav za prav nemam prav nič zoper gospoda Vrabca, ali to sem pa že večkrat slišal, da se tacih ljudi rado kaj prime. Pa naj

bo to, kakor hoče, če je vam prav, mora biti tudi meni““.

Pri zadnjih besedah Martin iztolče pepel iz pipice, si napravi drugo, jo zasmodi in spet povzame besedo: „Ker nočete več od rajteng slišati, vam bom povedal, kako sem sicer gospodaril, naj prej kar je pri domu. Zidal nisem nič in tudi ni bilo treba, še popravljanja je bilo le mala stvarica. Strehe smo enkrat prekrili in v šterno smo stavili skoz in skoz nove cevi. Ko bi hteli v pratike pogledati, prepričali bi se, da je to vse natanjko zapisano. To je pa tudi vse popravljanje; znabiti je še tu ali tam kaka majhna stvar, pa ni vredno, da bi človek to v misel jemal. Zdaj gremo pa v hlev. Tu se je nekoliko predručilo; jaz ne vem, ali vam bo prav všeč ali ne. Par lepših konj, ki so bili le za kočijo, sem prodal. Jaz sem si takole mislil: Zdaj ni nikogar, da bi se v kočiji vozil; Bog vé, kdaj pridete spet vi in čemú bi konje zastoj redil? Za hudo delo tako niso in bi jih bilo tudi škoda, ker zato imamo druge konje in vole, posebno za na polje. Enkrat sem že namenil še drugi par prodati, pa sem si spet mislil, včasih je vendar treba, da se človek hitro kam potegne, postavim v Ljubljano ali pa tudi kam drugam; in če bi vi nenadama prišli, bi bilo vendar sitno, ko bi bili brez konj, toraj sem jih prideržal. Pa ne smete misliti, da so morebiti naši konji kake izgolajsane kljuse; čeravno so delali, so vendar tako lepo rejeni in skočni, da si jih vsak škof lahko dá zapreči. Toliko več pa zdaj govedine redimo in pa kaka govedina je to, mesar kar ne more iz hleva, kedar pride kupovat. Zaporedoma stojijo štiri pari volov, eden lepši kot drugi, in pa osemnajst krav, ki tudi blizo nas ni kmalo tacih; kar je junic in telet, teh še ne štejem. Pa saj se bote jutri lahko z lastnimi očmi prepričali, ali je res tako ali ne. Kar je bilo pred drobnice, to je koz in ovac pri hiši, sem vse odpravil, ker sem vidil, da to ni za nas, ker nimamo tacih pašnikov; če jih pa v gozd pustim, mi več škode napravijo, kot je vsa žival vredna.

Kar se pa travnikov in njiv tiče, to je vse pri starem ostalo; samo doli na potoku smo popustili njivo, saj sami veste, da ni bila ravno prida, skor vsako jesen in večkrat tudi na pomlad je stopila voda čez njo, da večkrat še semena nismo dobili. Zdaj je pa prav lepa senožet in to je ravno prav, ker potrebujemo več klaje, kot popred.

Znabiti najdete tu in tam še kaj novega, pa veliko ne; tudi mislim, da vam bo vse po volji, samo zavoljo ene reči se bojim, v tej reči vem, da vam nisem pogodil. Iz verta namreč sem potrebil vse rože in enako zelenje, ki ni za nobeno rabo, še živina ne mara zanj, in sem napravil prav lepe zelaike. Eno celo leto sem pustil vert, kakor je bil, rože so bile res lepe, posebno nektere, ali kaj, ko ni bilo nobenega, da bi jih bil hodil gledat. Toraj sem rekel o božiču hlapcu, ki je vert opravljal: Veš kaj, prijatelj, išči si druge službe. Ko bi bil vedil, da pridete spet, bi bil pustil vse, kakor je bilo, ne enega korena bi ne bil vergel iz verta““.

„To naj te nikar ne skerbí, Martin! Ti si delal kot varčen gospodar, ravno to me veseli. Jaz vidim, da bi ne bil mogel v boljih rokah zapustiti svojega posestva in za zdaj ostanem tvoj veliki dolžnik. Rože, ki si jih iz verta pometal, naj ti ne delajo sivih las, to bo moja skerb, da bode v kratkem vert v lepšem

cvetju stal, kot poprej. Zdaj pa idiva k pokoju, polnoči je že odbila in jaz sem truden. Lahko noč!“

„Lahko noč vam Bog daj, da bi čez dolgo spet sladko spali pod svojo streho““! (Dalje prihodnjič.)

Ozir na Notranjsko.

(Konec.)

Od Šent-Petra pridemo v dobri uri v Košano. Košanske doline opisovati se mi ne zdi potreba, ker sem o nji že v Novicah l. 1858 precej obsirno govoril. Z domačo kapljico in z jedjó okrepečana, se podava na pot na Suhorje. Pridružilo se nama je nekoliko gospodov, ki so tudi šli Suhorskega gospoda duhovna obiskovat in poslušat, kakó se bojo kaj otroci obnašali pri šolskem izpraševanju. Suhorje so podružnica košanske fare, zadnja vas ternovske dekanije in škofije ljubljanske. Sozidane so na visokem hribu, obdajajo jih na vseh straneh gore. Ako od Košane do njih hočeš, moraš čez dva hriba in čez Reko iti. Tako smo po slabi poti dalje korakali in si s prijetnimi pogovori čas krajsali. Pot je bila težavna, solnce je peklo bolj ko o sv. Jakobu; pehati sem skoraj začel. Ko pridemo verh hriba, odpre se nam na vse kraje širok pogled, pa večidel po gričih, ki se kakor valovi ob bregovih „Reke“ dvigujejo. Le proti Košani je svet odpert; ne zakrivajo ti gorice pogleda v dolino.

Ko se nagledamo okolice, gremo kake pol ure navzdol, da pridemo k nekemu mlinu na breg vode, ki se ji „Reka“ pravi. Ker ni čez Reko ne bervi ne mosta, morali smo poklicati mlinarja, da nas v čolnicu prepelje.

Reka pride kot majhen potok z hervaške meje pri „Podgrajah“ na Kranjsko in teče po Košanski dolinici, kjer že nekoliko žag goni proti Bistrici. Ko se je združila z Bistrico in z drugimi manjšimi potoki, se valí po lepem bistriskem polju med travniki in rodovitnimi njivami pod Prem. Tu se zoži dolina in hribi se čedalje bolj pomikajo k bregovom. Po premski dolini — ne pa po košanski, ker Košana je unkraj hribov — dere, že precej široka, proti Vremam in Škocjanu, kjer se v Škocjansko jamo vliwa. Na beli dan prihaja zopet pod Devinom kot Timav. Poznal ga je že stari rimski zgodovinar Tacit, imenovaje ga „septem ora Timavi“. — O suši je Reka majhen potok, ki žene mnogo žag in mlinov; o velikih močah je pa silen. Cele doline potaplja, n. pr. bistriško, mline poškodeje, polja pokončuje in ljudem veliko škode in strahú prizadeva. Toda dovolj o Reki! Hitimo raji, dragi bravec! po stermem hribu na Suhorje, da ne zamudimo šolske preskušnje. Ne bom izpraševanja na dolgo in široko opisoval; le toliko rečem, da je vsak poslušavec vesel in zadovoljen zapustil šolo. Otroci so lepo pisali, gladko brali, ročno rajtali, čedno keršanski nauk odgovarjali — se ve da vse le slovenski, in zadnje so še nekoliko milih pesmic zapeli. Takim otrokom bo koristilo, da so v šolo hodili! Taka šola je našim soseskam potrebna. Prašam te, dragi bravec, kaj pomaga našim kmečkim otrokom tista nesrečna mešanica, kakoršna se je še pred malo leti po naših šolah učila? Ona je kriva bila, da se niso otroci ne tega ne unega naučili, da so brez potrebe toliko zlatega časa zgubili. Da bi

bile šole povsod tako vravnane, kakor v ternovski dekaniji, kjer so vse narodne, domače, koristne!

Po končanem izpraševanju so nam gospod duhovnik, ki so tudi učenik, z domačim vincom postregli. Čudil sem se, da v „berkinskih“ hribih (tako se imenujejo vasí, ki so po hribih okoli Prema raztaknjene) tako dobra kapljica raste. Ogledali smo še lepo iz žveterovoglatega kamnja sozidano cerkev in se potem v dolino vernili. Zopet nas je „karon“ čakal in prepeljal. Plačavši mu voznino smo proti Premu korakali, pa manj nas je bilo, ker trije so jo proti Košani vrezali. Po njivah in travnikih, po lepi in gerdi poti smo stopali po stezi ob bregu Reke. Mesec nam je borno s svojo bledo svitlobo pot kazal. Velika dobrota bo ne le za bistriško, temuč tudi za vremsko dolino cesta v Terst, ki se že izdeluje.

Več ko dve uri smo hodili, dokler ne pridemo do nekega mlina, kjer se že nekoliko ceste začne. Tu nas je čakal voz, na katerega že zelo trudni posedemo in jo v Ternovo in Bistrico zavijemo. Enajsta ura je že bila odbila, ko priderdramo domú.

Slovanska žurnalistika v Avstriji.

8. Narodne Novine. V Zagrebu, vrednik Demeter. Izhajajo vsak dan in veljajo za pol leta 6 gld. 30 kr. Vladni list za Hervaško in Slavonsko in najstariši časnik jugoslovenski.

9. Zagrebački katolički list. V Zagrebu, XII. tečaj, vrednik N. Horvat. Izhaja vsak teden in velja za pol leta 3 gld. 15 kr. Prav izversten katolišk list v hervaškem narečju.

10. Gospodarski list. V Zagrebu, IX. tečaj, vrednik B. Šulek. Izhaja vsak teden in velja polletno 2 gid. Jako koristen časnik za kmete in gospodarje.

11. Glasnik Dalmatinski. V Zadru, XII. tečaj, vrednik J. Sundečić. Ta uradni list za Dalmacijo izhaja 2krat v tednu in velja za celo leto 5 gld 25 kr.

12. Napredak. V Zagrebu, II. tečaj, vrednik, St. Novotny. Izhaja 2krat v mescu in velja za pol leta 1 gid. 50 kr. Prav dobro vredovan šolsk list.

13. Karlovački viestnik. V Karlovcu, I. tečaj, vrednik D. Akurti. Izhaja 2krat v tednu in velja polletno 2 gid. Prinaša razne mestopisne, narodske in druge sestavke.

14. Obče poslovne novine. V Karlovcu I. tečaj, vrednik A. Lukšič. Izhajajo vsaki 32. dan in veljajo polletno 1 gid. 90 kr. Prav koristen list kot „glasilo za vaskoliki narodno-gospodarstveni promet i središnji glasnik za trojednu kraljevino“.

15. Србски дневник. V novem Sadu, vrednik Gjorgjević. Prav izversten političen časnik, ki je za brate Serbe to, kar je Pozor za Hervaše.

16. Даница, list za zabavu i književnost. V novem Sadu, II. tečaj, vrednik Gj. Popović. Izhaja 3krat v mescu in velja poll. 1 gid. 50 kr. Prinaša posebno zanimive pripovedke, pa tudi mnogotere druge zabavno-podučne reči.

17. Словенка. V novem Sadu, II. tečaj, vrednik E. Čakra. Vsako leto 10 zvezkov, in velja za pol leta 1 gid. 30 kr. Ta list donša mnogotere pripovedke, zgodovinske, potpisne in druge narodske reči in je vreden vse podpore tudi od naše strani.

18. Школски лист. V novem Sadu, III. tečaj, Velja za pol leta 2 gid.

Razun teh v Avstriji izhajajočih jugoslovenskih časnikov izhajajo še sledeči politični listi v serbski kneževini, namreč: Србске новине, Свѣтовид in Народна скупштина in pa nekoliko bolgarskih listov po raznih južnih mestih.

Narodne zagonetke.

(Nabral v Varaždinski okolici in v bližnji Štajerski M. Kračmanov.)

Kaj je to? zadrto odrto ide kući pevajući. — D u d e.

Kaj je vekše kak nebo? — Cerkvene dveri.

Gdo naj predi v cerkvu dojde? — Glas od ključa, kad se cerkva odpira.

Ne bi rad, da bi imel, a da bi imel, ne bi dal za celi svet, kaj je to? — Dve glavi.

Kaj je to? terca bez perca. — Glista.

Kaj gre sploh gor, pa nikoli dol? — Gregor.

Kaj je to? ako vse zemeš, ne pozna se, ako malo zemeš, pozna se. — Grozd; ako zemem jednu jagodu, se pozna; ako celi grozd, ne pozna se.

Kaj je za vino naj boljše? — Grozdje.

Ako pet rakov maš, dva za groš odáš, kolko pénez maš? — Groš, da samo dva odáš.

Národne pesme.

1.

(Mihovljanska; zapisal A. P.)

Marija zaspala pod lipicom zelenom,
Njoj se zasenjale prelepe senje tri.
Korenjiče spuščaju vu črnu zemljicu,
Vrhunjiče podpiraju vu svetlo nebo.
Marija majka božja pred sinekom kleči:
Moj sinek, moj sinek! ne delaj soda božjega,
Naj ženke sporodiju, naj grešniki se spokore.

2. Napojnica.

(Isterska; zapisal J. Volčić.)

Plitka jelva, digni gori grane!
Zdrave bile sve junačke glave,
Sve junačke i sve divojačke!
Aj junaci ljubili divojke,
Aj divojke ljubile junake!
Divojke su ružice junačke.

Oznanilo.

Naménil sem se, ako se oglasi dosti naročnikov, poslati národno knjigo „Slovenski zabavnik“ med svet. Prosim tedaj vse rodoljube, prijatle in znance, da mi izvolijo po svojih krajih nabérati naročnikov in mi njih imena potem naznaniti (na Verhniko, Oberlaibach). Vsak nabiravec dobí na 8 iztisov devetega — po verhu. Cena tej knjigi bodé 90 kr. n. dn. Plačila se bodo prejemale, kedar bo knjiga tiskana. — Pri tej prilóznosti prosim pa tudi vse slovenske pisatelje preserčno, da me blagovolijo počastiti z različnimi spisi za to knjigo. Všeč mi bodo: novele, druge kratke povesti, národске stvari, pravke, pesmi, zagonetke, natoroznanski spisi, kakoršnega koli oddelka, obrazi iz ljudskega življenja, zgodovinske in krajepisne čertice, humoristični spisi, igrokazi itd. Tudi izverstni prevódi iz družih jezikov bodo vgodni. Ako me bodo slovenski rodoljubi krepko podperali, sem terdne volje, vsako leto izdati enako knjigo. Naj blagovolijo sl. vredništva slovanskih časnikov odpreti temu oznanilu svoje liste.

Janko P. Vijanski.

Besednik.

Iz Varaždina mesca prosenca. Mislili smo, da ne bomo imeli letos nobenih narodnih veselje, ker je neko nemško igravno društvo počelo nemške igre igrati. Ali popihnila je za nemčarenje neugodna sapa, pa jih je odpihnila, od kodar so prišli. Morali so nehati z nemškimi igrami, ker je bilo gledišče večidel prazno, kajti drug ni tje zahajal, kakor nekatere Židovke in pa nemškutarji, katerih živalic se tudi pri nas ne manjka. Ali razveselili smo se, ko smo zvedili, da se je domače društvo spet sošlo in počelo v domačem jeziku igre igrati. Igrali so do zdaj vselej hvale vredno igre: varmedinjska reštauracija, Grabancijaš dijak in pa Črnogorci. Zadnji dve po dvakrat; pri poslednjih dveh igrah se je zbralo vse polno ljudi, posebno ker ste igri narodni. Grabancijaš dijak je stara igra v prosti horvaščini spisana in znana, kakor pravijo, vsaki babi v Varaždinu. „Črnogorci“ je lepa igra, ali naše gledišče je premahlo prostorno, da bi se dala igrati, kakor bi bilo želeti. Pa Črnogorci so igrali še po nemškem ponarejeno igro Slavica. Mi se nadejamo, da bomo še več radostnih večerov imeli, za česar bomo srčno hvaležni gg. igravcom in igravkam, ki jih ne vodi nobena dobičkarija ali slavohlepnost, ampak sama čista domoljubnost. — Strašno nas je zasklelo, ko smo brali v lanskem Pozoru v nekem sestavku, ki se bog več zakaj prijateljska poslanica imenuje, da Novice pišejo, kakor bi pričakovale svetinje ali križca od zgor. Novice so zaslužile za omiko in obrazovanje slovenskega naroda ne rečem že 18 križcov, to je za vsak tečaj po enega, ampak za vsak poseben list po križec, in ta križec jim pripenja vsak pošten, ne rečem samo Slovenec, ampak Jugosloven iz celega svojega prepričanja in z naj mirnejšo vestjo na poštene možke persi in ne potrebujejo in ne želé nobenega drugega križca. Opomniti moram, da ta pogrda ni zjezila samo nas tukaj stanujoče Slovence, ampak tudi mnogo Hrvatov, ki so zavzeti za vkupni naš napredek, za slogo in bratstvo med Hrvati in Slovenci. Sicer pa mislimo, da se je ta dopis nekako ponevedoma vrnil v pošteni in možki Pozor, ker vemo, da on neče sejati semena prepira in razdora med rojenimi brati.

Bolgarske narodne pesme. V Zagrebu se natiskuje velika zbirka bolgarskih narodnih pesem, ki jih je skupil in za natis priredil g. K. Miladinov. Obsegala bo ta zbirka okoli 700 pesem raznega zapopadka, mnogo pri-slovic in narodnih zagonetek in bo prva večja zbirka narodnih pesem tega jugoslovenskega plemena. Naročnina na to narodsko knjigo iznaša 2 gld. in se bo plačevala, ko bo knjiga gotova. Naročila naj se pošiljajo g. Konst. Miladinovu v Zagreb (Dug. ulica 782); prejemale jih bo pa tudi vredništvo sl. Glasnika. Naj bi se tudi iz naših strani nabralo prav obilno naročnikov!

* Družba sv. Mohora, ki je bila lanskega leta osnovana, prav veselo napreduje. Že je vpisanih čez 800 letnih in 60 dosmertnih družnikov, in še vedno se množi njih število za 1. 1860. Po vsej pravici smemo upati, da se ta koristna družba v kratkem prav krepko vkorenini v slovenski zemlji, da bo čedalje boljših in večih bukev na svetlo pošiljati mogla. Če jo častita duhovščina povsod pod svoje krilo vzame, bo kmalo štela udov po vseh vaséh slovenske domovine. Pri tej priložnosti naznanjamo, da šteje družba sv. Janeza na Českem čez 21000, in družba sv. Cirila in Metoda na Moravskem že 10000 družnikov.

* Jugoslovenske bibliografije, ki jo izdaja J. Kukuljević Sakcinski na stroške društva za jugoslovensko povestnico, je že prišla na svitlo prva knjiga, ki obsega h e r v a š k i knjigopis. 2605 knjig z glagoliškimi, cirilskimi in latinskimi pismeni je naspočitanih v tem prevažnem delu, ki velja le 1 gld.

* Slavní ruski pisatelj Konstantin Aksakov, bivši vrednik moskovske „Molve“, je preminul na gerškem otoku Zante v najboljih možkih letih. Vedno mu je lesketala pred očmi ena želja in eden cilj: prosveta slovanska, kakor daleč se glasi beseda matere Slave.

* V torek 29. januarja so se zbrali Teržanski Slovani v gostivnici Hotel grande, da osnujejo po izgledu drugih narodov tudi v Terstu narodno društvo pod imenom „Slovanska čitavnica“. Terdno upamo, da tudi bela Ljubljana in ostale slovenske mesta ne bodo zaostale in si v kratkem enake čitavnice osnovala. Bog daj!

Poberki.

Zlate besede tudi za nas Slovence. Milostljivi škof budejovski J. V. Jirsik priporoča svoji duhovščini česko slovnico Formankovo s sledečimi prelepimi besedami: „Materni jezik je veličasten dar božji in dragocena svetinja vsacega izobraženca. To dolžnost pa ima v dvojni meri duhovnik, ki ima v tem jeziku večno resnico oznanovati, besedo božjo, ki presega vse ljudsko znanje. Je-li ne zaslučuje beseda božja, da bi se glasila v čistem pravilnem jeziku? Je-li ne zaslučuje sveto mesto, s kterega duhoven očitno govori, je-li ne zaslučujejo ti, h kterim govori, da bi iz njegovih ust tekla beseda, pristojna svetemu predmetu, ki se v božjem imenu vernim razglaša? Dragocena, redka svetinja se nima hraniti v vsednji nevredni posodi ali zavijati v umazane, raztergane cunje. To žali ušesa in besedo božjo onečastuje, če oznanovavec božje besede ne zna popolnoma svojega maternega jezika. V prejšnjih nemilih časih se je materni jezik v šolah zanemarjal; toliko večja je zdaj za mnoge duhovne potreba, da to popravijo, kar so v prvih svojih letih zanemarili...“ Ali niso to zlata vredne besede tudi za nas Slovence? Naj bi si jih vsak delavec v vinogradu Gospodovem globoko vtisnil v svoje serce!

Bolgari v mali Azii. Že v starodavnih časih se je preselilo nekoliko Bolgarov iz Adžara blizo Kalofera v malo Azijo, kjer so mestice Adapazar naselili. Adapazar pa stoji na plodni ravnini v prepazem predelu. Dve reki in holmi, ki jih zaljša drevje vsakoverstno, krožijo to bolgarsko selo. Eni reki je ime Sakara, ki prihaja od vzhoda, teče na severni poli mimo mesta in se izliva v černo morje; druga se zove Javat, prihaja od juga in se združi na zapadni strani mesta s Sakaro. Ti bolgarski naselniki so do današnjega dne ohranili svojo čistoto, imajo svojo cerkev, v kterej se božja služba opravlja v slovenskem jeziku, in se pečajo posebno s suknarijo (abacilukom). (Dan.)

Listnica. G. F. G. Porabimo za Večernice; g. F. Š. Hvala; g. J. Š. in V. G. Kmalo; g. J. V. Hvala; g. E. Ž. Bi radi natisnili, ko bi se dalo na nekterih mestih predelati; g. J. G. Hvala.

Naznanilo. Imamo pripravljenih še blizo 40 iztisov letšnjega Glasnika, tako da moremo novim naročnikom še z vsemi listi postreči.

Pridjana je 2. pola Marije Stuartove.